

Coma cada maitin, abans des nau, eth senhor Ramon entrèc ena aula e saludèc tot content as sòns escolans, damb pas acceferat e damb aspècte de professor hòl. Camisa botoada en còth, damb bèra taca de tinta ena pòcha d'a on campauè un mocador de tela, pantalons ara nautada deth melic e michons de diferenti colors; tot elements inconfusibles deth sòn vestiment.

Encara qu'ère ua persona neta, trobaue dificultats entà combinar es colors dera ròba. Totun, ena ceremònia inaugurau deth cors se pientèc damb era règa en costat, utilitzant brillhantina.

Coma ère abituau, eth senhor Ramon portauè bèth instrument, airina o aparelh, que li servie entà illustrar es sues leçons, entà explicar es coneishements a trauès d'experiments senzilh. En aguesta ocasion portauè ua caisha de husta.

Ua bronidera persistenta s'entene ena aula...

Totòm ena aula campauè tà toti es costats cercant d'a on viege era bronidera. Es sons s'amplificauen per dessús des escolans que virauen eth cap rapidament. En aquest moment eth senhor Ramon, vedent era agitacion deth sòn escolanat, comprene eth problèma.

- Non vos espantetz! Non vos espantetz! -exclamèc eth mèstre-. Ei ua abelha. Aué vos volia parlar des abelhes e, per aquest motiu, è portat un brinon. Eth mon des abelhes ei apassionant e deth sòn comportament ne podem aprèner leçons ben interessantes. Per aquerò vos explicarè era istòria de Fer, ua abelha joena.

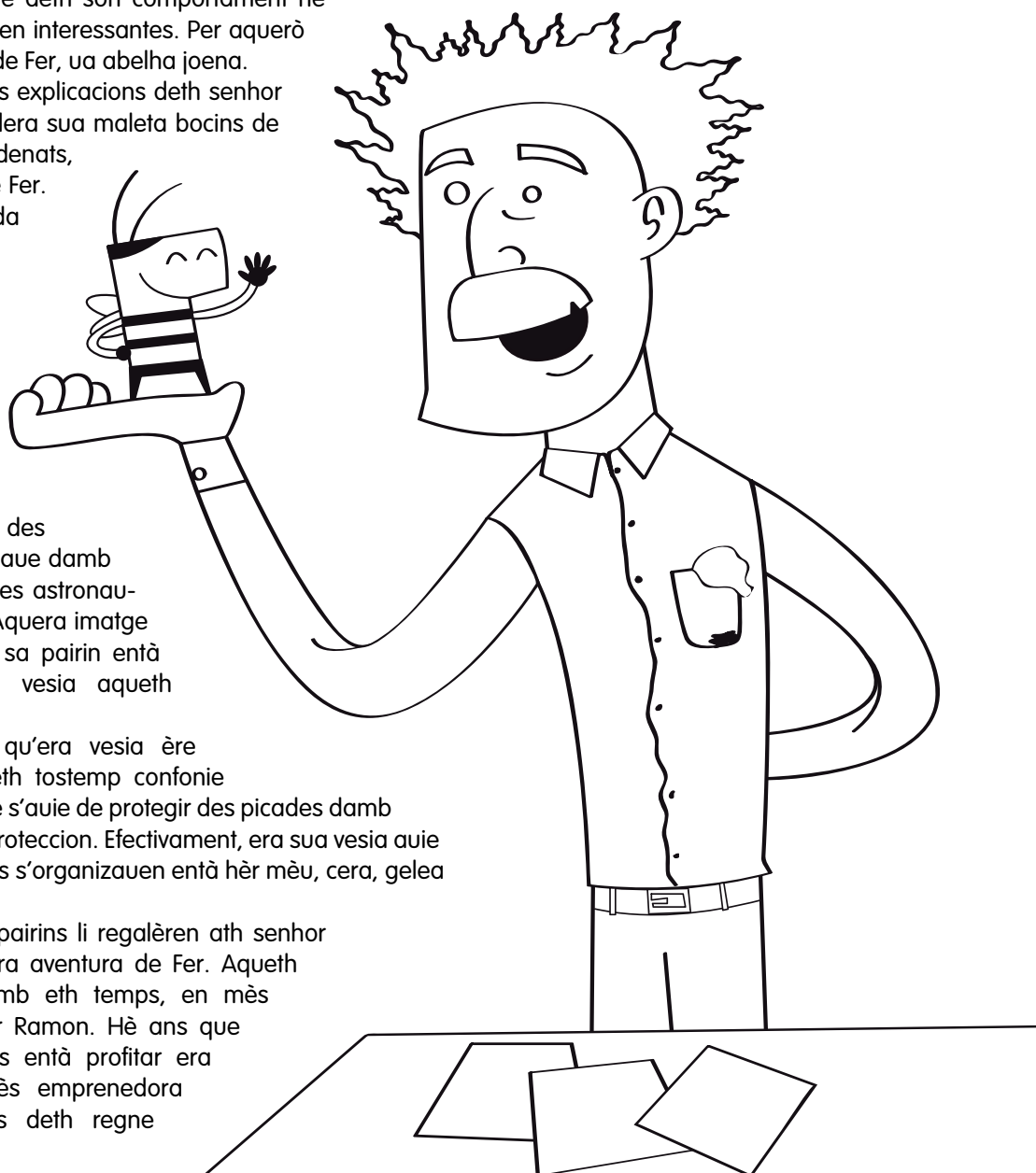
Toti demorauen atents es explicacions deth senhor Ramon mentre treiguie dera sua maleta bocins de papèr que, un viatge ordenats, darien lòc ara imatge de Fer.

Serie ua idea divertida deth senhor Ramon o serie frut dera sua distraccion?

Eth senhor Ramon les condèc que quan ère petit auie ua pòur terribla as abelhes. Possiblement aguesta pòur ère consequència dera imatge dera vesia des sòns pairins. La rebrebaue damb un vestit semblant ath des astronautes qu'arriben ena Lua. Aquera imatge lo portèc a demandar a sa pairin entà qué utilizauè era sua vesia aqueth vestiment.

Sa pairin li expliquèc qu'era vesia ère apicultora, paraula qu'eth tostemp confonie damb era d'agricultora, e s'auie de protegir des picades damb aqueth equipament de proteccion. Efectivament, era sua vesia auie brinhons, a on es abelhes s'organizauen entà hèr mèu, cera, gelea reiau...

En aqueri ans, es sòns pairins li regalèren ath senhor Ramon un libre titolat Era aventura de Fer. Aqueth libre se convertirie, damb eth temps, en mè important entath senhor Ramon. Hè ans que se'n servís enes classes entà profitar era istòria dera abelha mè emprendora entre totes es abelhes deth regne animau: Fer.

Abans de condar era istòria, entre toti es escolans ajudèren ath senhor Ramon a organitzar es papèrs entà formar era imatge de Fer. Despús, eth senhor Ramon les convidèc a liéger en classa Era aventura de Fer. Aguesta que n'ei era istòria:

En un brinhon plaçat en Montsec, entre era comarca dera Noguera e era deth Pallars Jussà, i viu Fer. Fer ei ua abelha sociau, mellifèra e obrèra que recor sense parar eth brinhon e es entorns. Ei preocupada perque a penes ua detzea d'abelhes aucupen eth vielh brinhon de husta.

Entre aquestes abelhes, encara i viu era abelha reina, era sua mair-sénher, era senhora Remei. Fer li demanaue continuadament eth perquè d'aquera situacion, perquè en brinhon a penes i a abelhes.

Era senhora Remei li explichèc que cada dia sajaue de trobar solucions ad aquera situacion, que tanben afècte a d'alti brinhons.

Era mair-sénher explichèc ara sua arrèrhillha que calie cercar informacion entà recuperar era activitat deth brinhon e, per aquerò, dessenhèc un plan de cara as setmanes a vier:

- Estimada Fer, me'n vau tà Tarragona, concrètament tath Delta der Ebre, a on mos amassaram es abelhes reines de Catalonha entà veir de trobar solucions ad aquest gran problèma.

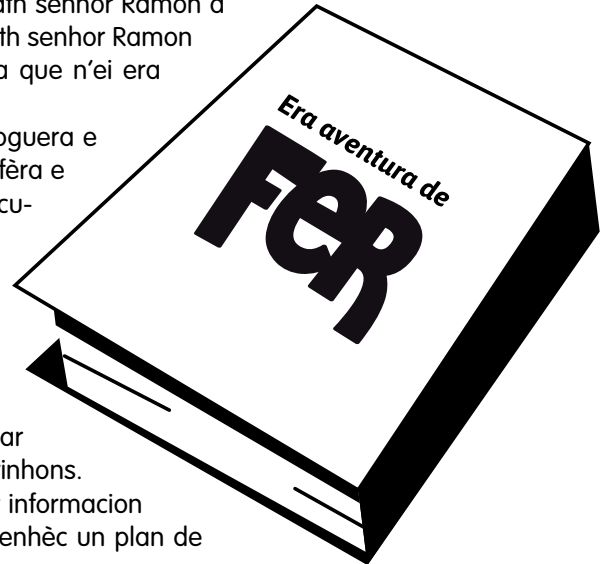
- Pogui anar damb tu? –li demanèc Fer.

- Non, petita, tad aquesta convencion sonque i van abelhes reines deth Baix Ebre e eth Montsià; dera Conca de Barberà, der Alt Camp, eth Priorat e part deth Baix Camp, deth Baix Penedès e eth Tarragonès; dera Noguera e era part Nòrd deth Segrià; der Urgell, eth Pla d'Urgell, es Garrigues e era part sud deth Segrià; deth Solsonès, era Segarra e part dera Anoia e eth Bages; dera Val d'Aran, deth Palhars Jussà, deth Palhars Sobirà e era Alta Ribagorça; deth Ripollès e part d'Osona; der Alt Urgell e era Cerdanha, e dera Ribera d'Ebre e era Terra Alta. A cap d'eres les acompanye membres deth sòn brinhon.

- Se vos platz, mairia? –insistie Fer.

- Non, Fer. Serà mèss util qu'apregues d'outes experiéncias. Per aquerò, as d'accedir tar escritòri deth hilh dera senhora Api, era nòsta apicultora, i trobaràs eth libre titulat Quina bona idea. Aquest libre parle de grani invents. En entrar ena abitacion deth mainatge, ten compde damb es productes toxics qu'expulsen er Insectator.

Com que comprenec eth prètzhèt que li auie encomanat sa mairia, Fer acompanyhèc ara abelha reina, era senhora Remei, tara gessuda deth Brinhon.

VOCABULARI E EXPRESSIONS

Emprenedora: Persona damb iniciativa entà desvolopar idees, negòcis o arténher uns objectius fixadi.

① EN EISHAME

Ajudatz ath senhor Ramon a ordenar es sòns papèrs entà auer era imatge de Fer. Repartiram es papèrs deth senhor Ramon entre es escolans dera classa. Didetz en quina caseta va eth vòste tròç d'imatge nomentant era letra e eth numèro corresponent dera caseta. S'ei corrècte colatz-lo en papèr.

② AUEM CURIOSITAT

1èr. Eth senhor Ramon compare er equipament de proteccion dera senhora Api damb eth des astronautes. Enumèra tres aspèctes qu'agen semblanti.

.....

Met un exemple d'equipaments de proteccion de un aute ofici o de un aute trabalh e indica entà que s'utilize.

.....

2au. Fer ei ua abelha sociau, mellifèra e obrèra. Definís aquestes tres caracteristiques servint-te deth diccionari.

.....

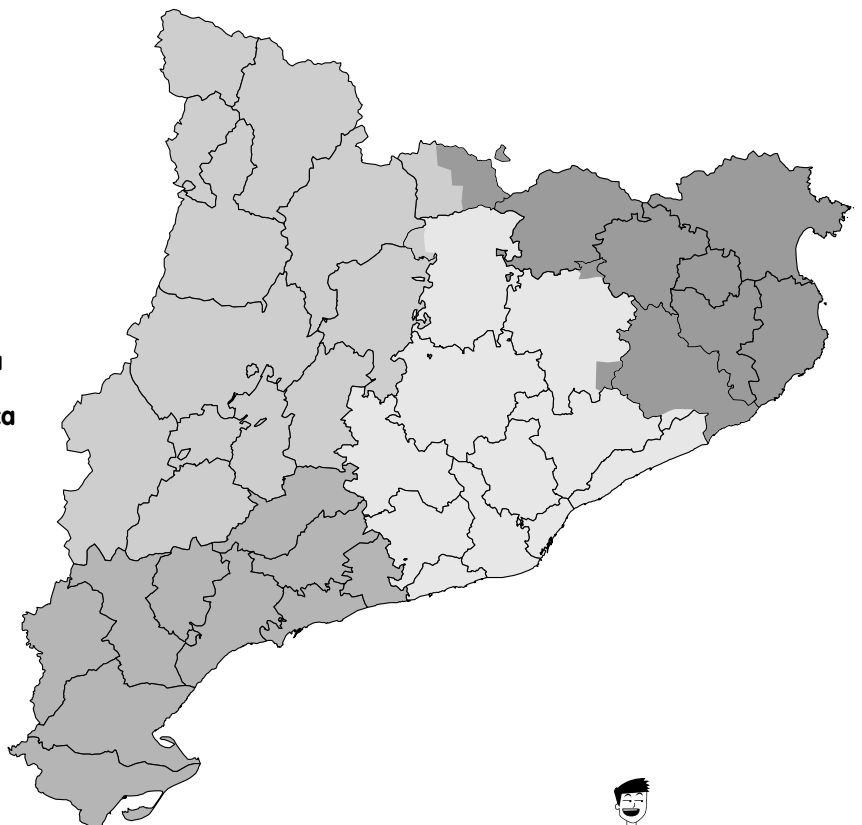
3au. Diboisha en mapa de Catalonha eth trajècte qu'a de realizar cada ua des abelhes entà anar tara conferéncia deth Delta der Ebre. Utiliza un color diferent entà cada abelha.

D'a on vien es abelhes? Escriu en mapa eth nòm dera comarca d'a on ven cada abelha reina.

Guairi quilomètres a recorrut cada abelha? Anòta'c en mapa, en trajècte de cada abelha.

Rebremba qu'es abelhes reines vien de:

eth Baix Ebre	era Segarra
eth Montsià	era Anoia
era Conca de Barberà	eth Bages
er Alt Camp	era Val d'Aran
eth Priorat	eth Pallars Jussà
eth Baix Camp,	eth Pallars Sobirà
eth Baix Penedès	era Alta Ribagorça
eth Tarragonès	eth Ripollès
era Noguera	Osona
eth Segrià	er Alt Urgell
er Urgell	era Cerdanya
eth Pla d'Urgell	era Ribera d'Ebre
es Garrigues	era Terra Alta
eth Solsonès	

Utiliza er ordinador o eth mobil entà obtier era informacion de besonh.

3 TREBALHEM AMASSA

1èr. Entre toti auem d'endonviar un listat de paraules relacionades damb eth mon dera mèu e es abelhes. Entà podé'c hèr, un de vosati se meterà dret e aurà de definir damb es sues pròpies paraules e gèstes eth mot que li correspongue. Aqueth qu'endónvie era paraula serà eth següent en representar ua auta paraula.

Listat de paraules (Escuelh-ne ua):

- Brinhon
- Bronir
- Abelha reina
- Abelha obrèra
- Producte toxic

Se coneishes d'outes paraules relacionades damb es abelhes e era mèu, hig-les-i.

-
-
-

2au. Escriu de forma individuau, en dues o tres linhas, quin cres qu'ei eth problèma qu'an en brinhon. Despús pensa en ua solucion e redigís-la en dues o tres linhas.

.....

.....

.....

Finaument, cada un explicarà en votz nauta, entara rèsta des companhs, era sua solucion. Entre toti auratz de decidir quines son es dues melhors solucions.

.....

.....

.....